

Hij wil deze studiedag in kleine kring houden. Derhalve is tijdig aanmelding gewenst. Telefoon 045-458211, t.n.v. Ingo E. Spica, Kerkrade.

Tevens zal een Cryptogamen-werkgroep worden opgericht.

BOEKBESPREKING

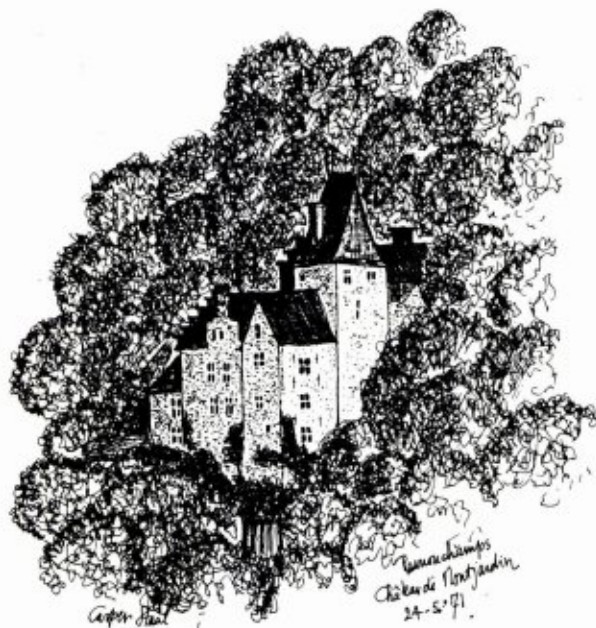
Florzé. Een natuurhistorische en geologische verkenning van een Belgisch heuvellandschap.

Eef Arnolds, Jaap Brinkman, Frans Engels, Anton van Haperen en Caspar Staal.

Publicaties van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Reeks XXVII (1977) aflevering 1.

f 15,-

Van 1966 tot 1972 heeft de voormalige Katholieke Jeugdorganisatie voor Natuurstudie zomerkampen georganiseerd in Florzé, een dorpje 2 km. noord van Aywaille, boven aan de dalhelling van de Amblève. Een vaste kern van kampdeelnemers, waaronder de auteurs van deze uitgave, heeft in de loop van die jaren een

...het sprookjeskasteel van Montjardin...

Fluitekruid

aanzienlijke kennis verworven van de regionale geologie, flora en fauna. Die kennis is door deze publicatie voor iedereen toegankelijk geworden. De auteurs hadden de uitdrukkelijke bedoeling om de toenmalige biologische en landschappelijke waarde goed gedocumenteerd vast te leggen, de sluipende aftakeling daarvan te signaleren en onder de aandacht te brengen van de bevoegde instanties en geïnteresseerde organisaties. Deze uitgave kan zeker een middel zijn in de strijd tegen de vele meer of minder drastische aantastingen die deze streek bedreigen. Daarnaast kan het een leidraad zijn voor hen die een bezoek brengen aan het Amblève gebied.

De eerste hoofdstukken van dit 120 pagina's tellende werkje behandelen de topografie, geologie, flora en de vogel- en vlinderfauna van het onderzochte gebied. Hierna volgt een boeiende beschrijving van vier wandelingen waarbij, de schrijfrant van Heimans en Thijssse evenarend, wordt gewezen op allerlei biologische en geologische wetenswaardigheden. Het daarop volgende hoofdstuk, dat de synsystematiek en oecologie van een aantal

vegetatietypen behandelt, heeft meer wetenschappelijke pretenties maar is zeker niet minder prettig leesbaar. Waar nodig zijn aan het einde van de hoofdstukken duidelijke verklarende woordenlijsten opgenomen. Op enkele onderdelen van deze uitgave van het Genootschap wordt hieronder iets nader ingegaan.

Wat de flora betreft is een gebied van ruim 800 ha. meer of minder intensief bestudeerd. Dit resulteerde in een lijst van 650 soorten wilde hogere planten waaronder een aantal voor België zeer zeldzaam (geworden) soorten op tot nu toe onbekende vindplaatsen. De auteurs schatten het werkelijk aantal soorten van dit, op de grens van Maas- en Ardennendistrikt gelegen gebieden op 750.

Doordat, op één voorjaarskampje in 1971 na, slechts zomerkampen gehouden zijn is slechts een globale indruk van de verspreiding van de vogelsoorten over de verschillende landschapstypen verkregen. Er zijn 90 soorten waargenomen waarvan er 77 zeker of vrijwel zeker in het beschreven, 75 km² grote, gebied broeden. Bij het bestuderen van de vlinderfauna is de genoemde handicap zo mogelijk nog groter geweest. Hoewel de vlinderfauna aan grote, en in dit verslag ook geconstateerde, jaarlijkse schommelingen onderhevig is, en de waarnemingen bovendien erg afhankelijk zijn van de weergesteldheid, kon toch een enorme rijkdom aan dagvlinders vastgesteld worden, die groter is dan waar ook in Nederland. De overzichtelijk weergegeven resultaten van nachtelijke vangsten met stroop en licht illustreren ook een grote rijkdom aan schemering- en nachtvlinders.

De verslaglegging van de vegetatiestudie is beperkt tot de extensief benutte halfnatuurlijke kalkgraslanden en de rotsvegetaties. Bij de beschrijving van deze laatste zijn m.i. zeker voldoende argumenten aangehaald om de geografisch geïsoleerde, relictachtige vegetatie van het Heid des Gattes als een afzonderlijke eenheid te beschrijven: het *Chrysanthemo-Viscarietum vulgaris* Ar-

nolds *ass. nov.*. De syntaxonomische positie hiervan is echter nog onzeker. De resultaten van de uitgebreide studie van kalkgraslanden lijken onmisbaar voor hen die de Limburgse Mesobromion vegetaties bestuderen.

Hoewel de auteurs van deze uitgave menen het hoogtepunt van de natuurlijke rijkdom niet meer te hebben meegemaakt, blijkt uit de verslaglegging de nog steeds zeer grote natuurwetenschappelijke en esthetische waarde van het beschreven gebied. Helaas moesten zij al constateren dat één van de beschreven wandelingen nu niet meer mogelijk is door de aanleg van de autosnelweg Luik-Luxemburg. Na het lezen van dit met unieke pentekeningen door Jaap Brinkman, Caspar Staal en Alke de Kroes geïllustreerde boekje, zullen velen het Amblève gebied zelf (nog) eens willen bezoeken.

D. Th. de Graaf

Handleiding ten behoeve van vegetatiekarteringen.

H.N. Leys

Wetenschappelijke Mededeling der K.N.N.V. nr.: 130. (te bestellen door overmaking van f 5,- (leden f 4,-) op giro 130.28 tnv. KNNV te Hoogwoud)

Met deze 52 pagina's en 27 figuren (fig. 17 ontbreekt) tellende uitgave wil de auteur voorzien in een gevoelde behoefte aan een eenvoudige, beknopte handleiding voor hen die zich willen bekwamen in het karteren van vegetaties. De handleiding is vooral "bedoeld voor hen die het in kaart brengen van vegetaties nog moeten leren (o.a. studenten)".

Of de uniformiteit van vegetatiekarteringen die de auteur tevens wenst te stimuleren door dit werkje bevorderd wordt is nog niet te overzien; m.i. wordt daarvoor niet genoeg ingegaan op wat hij "uitvoerige theoretische beschouwingen" noemt.

Het belang van deze uitgave ligt dan ook vooral in de soms wel wat erg breedspakig beschreven methodische opzet en praktische uitvoering van het karteren, terwijl ook veel aandacht is besteed aan het eindproduct van de kartering en de "technische foefjes" waarmee deze tot stand kan komen.

Jammer vind ik het dat geen aandacht is besteed aan de problematiek rond de interpretatie van vegetatiekaarten of afgeleiden daarvan. Ruimtegebrek is hier waarschijnlijk de oorzaak van, maar een waarschuwing tegen lichtzinnig gebruik van de vergaarde gegevens was zeker op zijn plaats geweest.

Met de uitgave van deze wetenschappelijke mededeling heeft de KNNV een waardevolle aanvulling gegeven op mededeling nr. 97: Beknopte handleiding voor vegetatiekundig onderzoek door J.J. & A.J. de Held. Voor velen zal het lezen hiervan een voorwaarde zijn voor een optimaal profijt van deze nieuwe uitgave.

D. Th. de Graaf.

Koningspage